

Protokoll

Fra møte i Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk

Dato: 01.03.12, kl. 09.00 – 15.45 (fellesmøte med Faggruppe 5 fra kl 12.00)

Sted: Lovisenberggt. 8, Hjørnevillaen 2. etg.

Møteleder: Inger-Lise Steffensen

Deltakere:

Fra Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk

Inger-Lise Steffensen (møteleder), Mona-Lise Binderup, Knut Helkås Dahl, Berit Granum, Ragna Bogen Hetland, Trine Husøy, Jan Erik Paulsen, Tore Sanner og Vibeke Thrane

Forfall:

Jan Alexander

Fra Mattilsynet

Hans Jørgen Talberg (Sak 10/405 og 11/504)

Fra sekretariatet til VKM:

Tor Øystein Fotland (Ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Faggruppens leder, Inger-Lise Steffensen, ønsket velkommen til møtet i VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (Faggruppe 4). Etter lunsj ble også VKMs faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (Faggruppe 5) ønsket velkommen til et fellesmøte for å behandle saken om furan.

Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte å ha interesser som kan påvirke habiliteten i forhold til hva som skulle behandles på møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden. Oppfølging av protokoll

Innkallelse og dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Protokollen fra forrige møte i Faggruppe 4, den 20. januar 2012 er forsinket og vil bli sendt ut til godkjenning i faggruppen sammen med protokollen for dagens møte.

3 Saker fra møtet i Hovedkomiteen

4 Saker som skal behandles på møtet

Kosmetikk

Risikovurdering av vitamin A (retinol og retinyl estere) i kosmetiske produkter (10/405)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering relatert til bruk av vitamin A (retinol og retinyl estere) i kosmetiske produkter. Bakgrunnen for oppdraget er at endringer i Legemiddelverkets praksis vedrørende klassifisering av legemidler gjør det nødvendig for Mattilsynet å se nærmere på bruken av farmakologisk aktive stoffer i næringsmidler og kosmetikk. Vitamin A (retinol og retinyl estere) benyttes i en rekke kosmetiske produkter, for eksempel antirynkekremer og andre hudkremer ment for å gi huden et yngre utseende. Norge har per i dag særnorske bruksbetingelser for bruk av vitamin A i denne produktgruppen. Maksimalt tillatt innhold av vitamin A i kosmetikk og kroppsspleieprodukter er 0,3% i form av retinol og 0,7% i form av retinyl palmitat. Kosmetiske produkter med et høyere innhold av vitamin A vil per i dag være forbudt solgt på det norske markedet.

For høyt inntak av vitamin A har vært satt i sammenheng med økt risiko for hypervitaminose A, retinolinuserte fødselsskader og osteoporose. I tillegg har det blitt diskutert om hyppig bruk av kosmetiske produkter med ingrediensene retinol og retinyl estere kan forårsake langtidseffekter i huden. Bruksbetingelsene i det nasjonale kosmetikkregelverket er basert på en vurdering av totalinntaket av vitamin A i den norske befolkningen fra Folkehelse/Ullevål Universitetssykehus i 1997. Denne vurderingen begynner imidlertid å bli utdatert og alle relevante endepunkter, som f.eks osteoporose, ble ikke vurdert den gangen.

En prosjektgruppe bestående av fire eksperter fra Faggruppe 4, en fra Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi (Faggruppe 7) og en hudlege har siden før sommeren 2011 arbeidet med et utkast til en risikovurdering om problemstillingen. Faggruppen hadde fått tilsendt et revidert utkast til risikovurdering fra prosjektgruppen i forkant av møtet. Det reviderte utkastet inneholder nå også inntaksberegninger basert på kostholdsdata fra den nye kostholdsundersøkelsen for voksne (Norkost 3) og anses derfor klart for sluttbehandling i faggruppen.

Prosjektgruppens leder og faggruppens koordinator orienterte om hvilke endringer som har blitt gjort i risikovurderingsutkastet siden saken sist ble diskutert på faggruppemøtet 20. januar 2012.

Vedtak

Faggruppen gikk grundig gjennom det reviderte risikovurderingsutkastet fra prosjektgruppen. Det var enighet om risikovurderingens konklusjoner som ble utarbeidet på møtet. Faggruppen kom ellers med noen forslag til mindre endringer i dokumentet, blant annet ble det besluttet å inkludere en kort omtale av et pågående arbeid med å risikovurdere retinol og retinylpalmitat i kosmetiske produkter, ved det franske risikovurderingsorganet for kosmetikk (Affsaps).

Prosjektgruppens leder, vil sammen med faggruppens koordinator og deler av prosjektgruppen, oppdatere dokumentet i tråd med hva som ble vedtatt på møtet. En endelig versjon av risikovurderingen vil deretter bli sendt på elektronisk høring for sluttbehandling i faggruppen. Det tas sikte på å oversende risikovurderingen på sperrefrist til Mattilsynet i løpet av mars 2012. Publiseringstidspunktet for risikovurderingen vil avhenge av når Universitetet i Oslo (UiO), i samarbeid med Helsedirektoratet og Mattilsynet, er klare til å offentliggjøre samlerapporten fra kostholdsundersøkelsen Norkost 3.

Prosessfremkalte kontaminanter

Risikovurdering av furan hos den norske befolkningen (10/404)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av inntaket av furan hos den norske befolkningen. Bakgrunnen for oppdraget er at Mattilsynet tidligere har gjennomført en begrenset kartlegging av forekomsten av furan i matvarer på det norske markedet, og det er ønskelig med en nærmere vurdering av hvilken betydning inntak av furan kan ha for den norske befolkningens helse.

Oppdraget er forankret i Faggruppe 4, og det er etablert en felles prosjektgruppe med to medlemmer fra Faggruppe 4 og to fra Faggruppe 5 som har arbeidet med saken siden høsten 2010. Et risikovurderingsutkast fra prosjektgruppen ble sist diskutert på et fellesmøte mellom Faggruppe 4 og 5 den 3. november 2011. Grunnet forsinkelser ved UiO med å gi VKM tilgang til å gjøre inntaksberegninger i den nye kostholdsundersøkelsen for voksne (Norkost 3), måtte et nytt planlagt fellesmøte i januar utsettes.

I etterkant av dette har prosjektgruppen avholdt et møte den 16. februar 2012, der innspill og kommentarer fra fellesmøtet i november 2011 ble diskutert. I slutten av februar fikk VKM også tilgang til å gjøre beregninger i Norkost 3. Faggruppen hadde fått tilsendt et revidert utkast til risikovurdering fra prosjektgruppen, inkludert et revidert kapittel om gentoksisitet, i forkant av møtet.

Vedtak

De to faggruppene kom med noen overordnede kommentarer til risikovurderingsutkastet og diskuterte det reviderte gentokskapitlet i detalj. Det ble besluttet at gentokskapitlet kan ferdigstilles i etterkant av møtet ved å tilpasse teksten til de viktigste innspillene som kom fram under diskusjonen. Leder av prosjektgruppen orienterte videre om at det vil bli utført benchmark dose-beregninger også med PROAST software i løpet av mars. Et revidert risikovurderingsutkast skal diskuteres i et nytt fellesmøte mellom Faggruppe 4 og 5 den 10. mai 2012. Prosjektgruppens neste møte avholdes 13. april

5 Status for øvrige saker i faggruppen

Emballasje/tilsetningsstoffer/kosmetikk

Risikovurdering av inntaket av aluminium i den norske befolkningen (11/504)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av hvor mye aluminium den norske befolkningen får i seg gjennom matvarer og kosmetiske produkter, og om det er deler av befolkningen som får i seg mer aluminium enn det nivået som anses som trygt.

Bakgrunnen for oppdraget er at EUs mattrygghetsorgan EFSA i 2008 konkluderte med at en vesentlig andel av den europeiske befolkningen får i seg mer aluminium enn det tolerable ukentlige inntaket (TWI) på 1 mg/kg kroppsvekt, som ble fastsatt av JECFA (WHO/FAOs ekspertgruppe for tilsetningsstoffer i mat) etter en revurdering i 2006. TWI var tidligere 7 mg/kg kroppsvekt.

Aluminium er et svært vanlig metall i jordskorpen og forekommer derfor naturlig blant annet i frukt, grønnsaker, korn og kornprodukter, frø, kjøtt og drikkevann. Aluminiumsholdige tilsetningsstoffer og tilførsel ved migrasjon fra matkontaktmaterialer, slik som stekepanner,

gryter og aluminiumsfolie er andre kilder til eksponering for aluminium gjennom kostholdet. Ifølge EFSA er maten hovedkilden for aluminiumseksponeringen i den generelle befolkningen. Bruk av kosmetiske produkter som inneholder aluminiumsholdige forbindelser, kan være en annen viktig kilde til den totale aluminiumseksponeringen i befolkningen. De fleste antiperspiranter, og mange lepestifter, inneholder aluminium. EFSA har ikke vurdert et slikt tilleggsbidrag fra kosmetiske produkter spesielt, ettersom kosmetikk ikke faller inn under EFSAs ansvarsområde.

For å få bedre kunnskap om innholdet av aluminium i næringsmidler på det norske markedet, gjennomførte Mattilsynet i 2010 en kartlegging der en lang rekke næringsmidler ble analysert for aluminium. Flere kosmetiske produkter ble også analysert for aluminiumsinnhold.

Det har tidligere blitt besluttet at oppdraget er forankret i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester (Faggruppe 5), og det er etablert en prosjektgruppe bestående av to medlemmer fra Faggruppe 5 og to fra Faggruppe 4. Mattilsynets utkast til bestilling har ligget ute på offentlig høring på Mattilsynets nettsider med høringsfrist i månedsskiftet februar/mars 2012.

Det ble ikke tid til å orientere om status for arbeidet med risikovurderingen av aluminium på møtet.

Annet

Nytte-risikovurdering av morsmelk (10/003)

På tidligere møter i faggruppen har det blitt orientert om at prosjektgruppen som arbeider med en nytte-risikovurdering av morsmelk med fokus på ammeperiodens lengde har tatt kontakt med Faggruppe 4 for å få innspill og tekstbidrag vedrørende aktuelle stoffer som er relevant når det gjelder problemstillinger knyttet til morsmelkerstatning/flaske/tilberedning. Den 24. januar 2012 ble det avholdt et møte mellom medlemmer i prosjektgruppen og leder og fagkoordinator for Faggruppe 4 for å avklare hva som bør vektlegges og inkluderes i et slikt innspill fra faggruppen.

Det ble ikke tid til å orientere nærmere om status for dette arbeidet på møtet.

6 Orientering fra Mattilsynet

7 Møter og annet av felles interesse

8 Nytt fra sekretariatet

9 Eventuelt

10 Nye møtedatoer

- Torsdag 10. mai 2012 (felles faggruppemøte med Faggruppe 5)
- Torsdag 20. september 2012
- Torsdag 29. november 2012